

RADION MELLAN GAMMALT OCH NYTT

JAN STRID

Radio är kanske det medium som förändrats mest under de senaste 30 åren. I slutet av 1970-talet fick vi närradio som gav möjlighet för vissa sammanslutningar, främst kyrkorna och det etablerade föreningslivet att i lokalt begränsade områden sända program. År 1993 fick vi privat lokalradio som också skulle sända lokalt men som snabbt inordnades i samordnade och centraliserade nätverk som huvudsakligen sänder musik. Den privata lokalradion finansieras med reklam något som numera är en finansieringsmöjlighet även för närradion. Därefter digitaliserades radion, vilket visserligen inte gällde sändarnätet utan istället ett antal specialkanaler och tilläggstjänster som bygger på att man använder andra ”apparater” än en traditionell radio för lyssnandet (Hadenius, Weibull och Wadbring, 2011). Det är alltså på utbudssidan som de flesta förändringarna ägt rum.

Men på lyssnarsidan har förändringarna gått långsammare. I de årliga analyserna av de nationella SOM-undersökningarna visar sig en betydande stabilitet i lyssnandet, även om det också finns undantag (t ex Strid, 2008, 2009, 2010). En förklaring kan vara att de vanor som tidigare fanns har fått en möjlighet att förstärkas, exempelvis genom ungdomar som tidigare lyssnade till musik i en kanal numera kan lyssna på musik i flera kanaler – och oavbrutet. Den förändring som däremot har ägt rum är det sätt på vilket vi lyssnar vilket har att göra med vad radio är. Om man t ex i sin dator laddar ner inspelade radioprogram för lyssning lyssnar man på radio då? Allt tala för att det på den punkten kan anses råda en viss osäkerhet.

När man i lyssnarundersökningar frågar om radio handlar det som regel om lyssnandet på olika kanaler. Eftersom det finns ett antal kanaler som sänder ut radioprogram har det traditionellt varit lyssnandet på dessa som varit det intressanta. Men via datorn kan man lyssna på ett nästan oändligt antal kanaler, man kan också ladda ner äldre radioprogram och även skapa sina egna program. Sådant fångas sällan upp i tillgängliga undersökningar, vilket i sin tur innebär att radiolyssnandet kan vara högre än när vi utgår från de ”befintliga kanalerna i radio”. Vi har också med lyssnandet via andra ”apparater” men lyssnandet där är inte särskilt omfattande vilket vi återkommer till.

Mot denna bakgrund och oavsett att det finns vissa metodproblem är min avsikt att pröva stabilitetens villkor mot bakgrund av teknikens förändring. Frågan är hur lyssnarnas kanalval hänger samman med vilken apparat man huvudsakligen använder för sitt lyssnande. Kan vi se något mönster i detta? Betyder lyssnandet via den traditionella radioapparaten ett annat kanalval är radiolyssnande via mobilen? Som

förutsättning för analysen görs först en genomgång av svenskarnas radiolyssnande som det framträder i den nationella SOM-undersökningen 2010.

Underlaget är således de frågor om radiolyssnande som varje år ingår i SOM-undersökningens postala enkät med ungefär tretusen två hundra svarande i hela Sverige. Undersökningen tar sikte på människors lyssnarvanor och ingår som en del i en större undersökning som gäller människors medievanor, dvs hur man *brukar* lyssna, titta och läsa. Detta skiljer sig från dem som undersöker räckvidd genom frågor gårdagslyssnande respektive lyssnande senaste veckan.¹ Vaneundersökningarna kan förväntas främst ge en bild av vilken kanal lyssnaren väljer. Vi kan visserligen missa kanaler som man mera tillfälligt råkar lyssna på i t ex varuhus, cafeer eller annan offentlig miljö men eftersom vi är mera intresserade av tendenser över tid torde "brukarfrågan" kunna fungera.

Det vanemässiga lyssnandet

För att få en bakgrund till vår först fråga om stabilitetens villkor ska vi förs se på hur lyssnandet ser ut 2010. Radiofrågan är ställd på samma sätt alla år och tar alltså sikte på människors lyssnarvanor och inte vad man gör en viss dag. Svarspersonerna fick ta ställning till de olika kanaler vi ställt upp, vilka var de någorlunda riksspridda samt en restkategori (annan privat lokalradio).

Tabell 1 Andel som lyssnar på respektive radiokanal med olika regelbundenhet 2010 (procent)

Kanal	Dagligen	5-6 ggr/v	3-4 ggr/v	1-2 ggr/v	Mer sällan	Aldrig/ Ej svar	Summa procent
P1 i Sveriges Radio	13	3	5	7	26	46	100
P2 i Sveriges Radio	2	1	2	5	28	62	100
P3 i Sveriges Radio	4	3	6	13	34	40	100
P4 i Sveriges Radio	26	7	11	12	21	23	100
Rix FM	6	5	8	11	25	45	100
Mix Megapol	4	4	8	11	25	48	100
Lugna favoriter	2	2	3	6	26	61	100
Rockklassiker	2	2	3	6	21	66	100
Annan privat lokal radio	2	1	2	4	17	74	100
Närradio	2	1	2	4	16	75	100

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2010

Klart flest lyssnare har Sveriges Radios kanal P4 med P1 på andra plats. Nu skall sägas att P4 egentligen inte är en kanal utan 25 regionala kanaler som sänder mellan klockan 06 och 18 vardagar med undantag för några timmar mitt på dagen.

I övrigt sänds allt från Stockholm. Kanalerna P1 och P4 är också de i huvudsak talade kanalerna tillsammans med delar av närradion. I övrigt är såväl de resterande Sveriges Radios kanaler, P2 och P3, som de lokala privata kanalerna musikkanaler men vad som skiljer P2 och P3 från de privata musikkanalerna är att P2 innehåller klassisk musik och P3 är genremässigt bredare i sitt musikutbud än vad de privata musikkanalerna är. Nämnas bör att några lokala privata kanaler inte är utskilda utan hamnar under rubriken Annan. Detta beror på att kanaler byter namn och går upp i varandra men det finns ingen som är kan sägas vara så stor nationellt att det är meningsfullt att särskilja den.

Vi kan också se att de som lyssnar på P1 och P3 är betydligt mer trogna sina kanaler än övriga. Bland dessa är det dagliga lyssnandet är nästan lika högt som lyssnandet under resten av veckan. Detta kommer inte de övriga kanaler ens i närheten av. Här ligger en av förklaringarna till att dagligt lyssnade i vaneundersökningarna ligger lägre än de undersökningar som mäter gårdagslyssnandet.

Om vi jämför dessa siffror med den undersökning som samtidigt görs i Göteborg är siffrorna för Sveriges Radio kanaler lika med något högre siffra för P3 i Göteborg. Även de övriga har ungefär samma siffror i en storstad.

Lyssnarmönster

När vi ser till lyssnandet över tid kan vi se både stabilitet och förändring. Det mest intressanta i tabell 2 är nog utvecklingen för P1. Om man undantar 1994 är det fascinerande att se den stabilitet som präglar lyssnandet på P1. Om vi betänker att lyssnandet på P1 ökar med ökande ålder (tabell 3) så borde lyssnandet minska. Men här finns uppenbart ingen generationseffekt utan en ålderseffekt. När man når viss ålder börjar man lyssna på P1.

Tabell 2 Andel lyssnare på olika radiokanaler minst fem dagar per vecka. Sverige 2010 (procent)

Kanal	1994	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2009	2010
P1	20	15	16	16	16	16	17	16	16	16
P2	6	5	4	4	4	4	4	3	3	3
P3	23	15	13	11	11	11	10	8	8	7
P4	42	39	40	40	39	40	36	37	37	33
Rix FM	6	10	10	10	10	15	15	14	12	11
Mix Megapol	-	5	9	9	7	7	10	8	8	8
Lugna Favoriter	-	-	-	-	4	6	5	5	4	4
Rockklassiker	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Annan	8	6	7	6	7	5	3	4	-	3
Närradio	5	6	5	4	5	4	3	4	3	3
Antal svar	1704	1779	1821	1842	3606	3612	3499	3259	3344	3305

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2010

Vi kan också se den stillsamma nedgången för P2 och den mera dramatiska för P3. P3 var den kanal som fick mest konkurrens då musikkanalerna infördes 1993 och man lade över sporten från P3 till P4 men kräftgången har fortsatt även därefter. När det gäller musikkanalerna är det svårt att hitta några klara mönster. De två stora – Rix FM och Mix Megapol – ligger båda runt 10 procent under större delen av perioden Rix lite över och Megapol lite under. Övriga kanaler som försökt under perioden har antingen lagts ner eller gått upp i andra och inga av dem har nått några större mängder av lyssnare. Under begreppet annan finns ett antal mera lokala och mindre rikstäckande kanaler.

Även närradion förefaller minska när det gäller lyssnandet. En viss förändring har skett, bland annat får närradion numera sända reklam och man har dessutom nyligen fått rätt att synkronisera material från olika orter vilket kan komma att gynna närradion för invandrargrupper.

Om vi jämför utvecklingen enligt SOM-undersökningarna med Mediebarometern som årligen mäter gårdagslyssnandet så visar även Mediebarometern oförändrade siffror för P1 under samma period. När det gäller P3 så har även Mediebarometern en nedgång om än från en högre nivå även P4 har där en nedgång på samma sätt som i SOM. Långsiktiga tendenser för musikkanalerna kan inte ses i någon av undersökningarna men nivåerna är något högre i Mediebarometern (Mediebarometern 2010, 2011).

Om vi ser till de andelar som lyssnar dagligen (tabell 1) så summerar de till 63 procent och då har vi också ett dubbellyssnande vilket innebär att kanske så mycket som halva svenska folket inte lyssnar dagligen på radio. I en äldre studie av radiolyssnandet i Göteborg 1992 – alltså ett par år innan de privata lokalradiostationerna började sända – lyssnade göteborgarna på i genomsnitt 2 radiokanaler per person och endast 8 procent lyssnade inte minst tre gånger per vecka (Strid 1993). År 2010 ligger genomsnittet på 1,5 kanaler. När vi sålunda fått fler kanaler lyssnar vi på färre.

Det kanske för radion mest allvarliga är att andelen som inte lyssnar på någon kanal (minst tre gånger per vecka) också har ökat. Dessutom är detta mest utbrett i de yngre åldrarna vilket gör att främst musikkanalerna har och får problem. I 2009 års SOM-undersökning var det 42 procent av personer mellan 16 och 29 år som inte lyssnade minst tre gånger per vecka. Denna siffra har 2010 ökat till 44 procent och även för övriga åldersgrupper har siffran ökat med ca två procentenheter. Om vi åter jämför med Mediebarometern så ökar det totala lyssnandet fram till mitten av 1990-talet då det nådde 82 procent 1997 men har därefter minskat så att det 2010 ligger på 70 procent. Om vi ser till den yngre gruppen mellan 15 och 24 år så har den gruppen minskat sitt radiolyssnande från 82 procent 1997 till endast 55 procent 2010 (Mediebarometern 2010, 2011).

Vi har inte bara minskat antal kanaler per person sedan 1993 även den tid vi lägger ner på radiolyssnandet har minskat år 1993 lade vi som lyssnat ner 144 minuter medan vi idag lägger ner 126 minuter. Om vi skulle räkna lyssnartiden bland samtliga mellan 9 och 79 år så skulle minskningen bli ännu större. (Mediebarometern 2010).

Radion har i tidigare SOM-undersökningar karaktäriserats som det jämställda mediet (Strid 1993). Men i och med att lyssnandet minskat så har det blivit små skillnader i lyssnandet mellan män och kvinnor (tabell 3). De små skillnader som tidigare märkts har varit att män i högre grad lyssnar på Sveriges Radios kanaler och kvinnor i högre grad på de privata lokalradiokanalerna. Denna skillnad har ökat i årets undersökning. I viss mån hänger det samman med lyssnandet i bilen, män kör mera bil och trafikradion är i huvudsak i P4. Män är också mer intresserade av talade kanaler (P1 och P4) medan musikkalet i P3 torde förklara skillnaden. Att kvinnor är mera intresserade av musikkanalerna sammanhänger med att skillnaden mot männen är större i de yngre åldrarna, unga flickor förefaller mera intresserade av den nyare populärmusiken.

Tabell 3 Andel som lyssnar på respektive kanal minst fem dagar per vecka 2010 (procent)

Kanal	Kvinnor	Män	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-85
P1	15	18	2	4	7	12	18	22	29	37
P2	2	3	1	1	0	2	3	3	5	10
P3	6	8	7	12	12	8	6	3	2	3
P4	31	36	5	6	14	23	40	57	56	42
Rix FM	12	9	13	12	17	19	10	4	1	1
Mix Megapol	11	7	16	9	11	13	9	4	0	0
Lugna Favoriter	4	3	3	3	3	3	4	5	1	0
Rockklassiker	3	5	8	6	7	5	4	2	0	0
Annan	3	4	6	4	4	2	3	3	1	2
Närradio	4	3	1	1	1	2	3	7	5	6
Antal svar	1745	1533	186	351	437	569	594	615	414	139

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2010

Den stora skillnaden är emellertid mellan de olika åldersgrupperna. Med ökande ålder ökar lyssnandet på P1, P2 och P4 medan omvändningen gäller för musikkanalerna även om Rix och Lugna Favoriter i viss mån bryter mönstret.

Några utbildningsskillnader finns knappast med ett tydligt undantag. P1 är i hög grad de högt utbildades kanal även om vi kontrollerar för ålder som i hög grad samvarierar med utbildning på så sätt att yngre har högre utbildning än äldre.

Den sammanfattande slutsatsen är att kanalvalet är ytterst stabilt. Om vi bortser från dramatiken i mitten av 1990-talet då P3 kraftigt tappade lyssnare såväl bland de yngsta som bland de äldsta samtidigt man bytte programformat finns det inga stora förändringar. När den privata lokalradion infördes så minskade visserligen P3 i konkurrensen med de nya musikkanalerna. Senare verkar dessa i huvudsak ha tagit lyssnare från varandra och nu får de dela med sig till de nya "apparaterna" som

används för musik. P1 och P4 verkar däremot i mycket liten utsträckning drabbas av konkurrensen.

Totalt sett en långsam nedgång i radiolyssnandet med undantag för P1 och det är svårt att se några generationseffekter så här långt utan det förefaller var ålderseffekter; var man befinner sig i ålderscykeln bestämmer radiolyssnandet. En fördjupad analys av den långsiktiga kanalkonkurrensen görs av Jakob Bjur i hans kapitel om radiogenerationer i denna volym.

Plattform och kanal

Vi inledde radiolyssnandet med att konstatera att radiolyssnande inte var samma sak idag som för 25 år sedan när SOM-undersökningarna började. Idag kan man lyssna på radio i flera olika "apparater" så den nedgång vi sett i radiolyssnandet kanske uppvägs av lyssnandet på andra sätt. För att få en uppfattning ställde vi en fråga som gällde lyssnandet på olika sätt. De tekniker de svarande fick ta ställning till var radioapparat, bilradio, dator, mobiltelefon och Mp3spelare. För varje teknik ställdes frågan hur ofta den användes för radiolyssnande (tabell 4).

Den plattform som dominerar bland radiolyssnare är den traditionella radioapparaten, antingen hushållets radioapparat/er eller radion i bilen. Hälften av befolkningen lyssnar på radio i en traditionell radioapparat minst fem dagar i veckan, omkring 40 procent lyssnar på bilradio. Samtidigt kan vi notera att 30 procent av befolkningen lyssnar i en vanlig radioapparat mindre än en gång per vecka. Andelen sällan-lyssnare är ungefär densamma för bilradio.

Tabell 4 Lyssnande på radio via olika tekniker 2010 (procent)

Kanal	Dagligen	5-6 ggr/v	3-4 ggr/v	1-2 ggr/v	Mer sällan	Aldrig/ Ej svar	Summa procent
Radioapparat	42	8	9	9	15	17	100
Bilradio	26	13	16	14	14	17	100
Dator	3	1	4	7	22	62	100
Mobil	2	1	2	4	14	77	100
Mp3	0	0	1	2	8	89	100

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2010

Vid sidan av de två sedan länge etablerade radioplattformarna finns det nästan inget regelbundet radiolyssnande. Lyssnande via datorn fångar på en vecka upp 15 procent av allmänheten, men ligger på under fem procent när vi ställer kravet på minst fem dagar i veckan. Mobiltelefonen ligger ytterligare något lägre med ett veckolyssnande på tio procent och lyssnande på Mp3-spelare når inte upp till fem procents veckolyssnande.

Att mobilen skulle kunna fungera som en attraktiv plattform för radion har länge framförts i diskussionen om den nya medieframtiden. Det är fortfarande möjligt eftersom det kan ta tid för ett medium att etableras sig i en ny teknik (Jfr Oscar Westlunds artikel om mobilanvändning i denna volym), men det är sannolikt att radion här möter en ny typ av konkurrens, exempelvis av musikkanaler som Spotify. Att de teknikerna kan ha framtiden för sig framgår av att det framför allt är de yngre som lyssnar på dessa plattformar. Å andra sidan når radiolyssnande minst fem dagar i veckan via dator eller mobil även bland de yngsta inte högre än tio procent; också i denna grupp är det vanligare att lyssna i traditionell radioapparat eller bilradio (tabell 5).

Tabell 5 Andel som lyssnat minst fem dagar per vecka via olika apparater efter kön och ålder 2010 (procent)

	Kvinnor	Män	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-85	Samtliga.
Radioapparat	47	49	16	25	33	42	53	66	70	55	48
Bilradio	33	43	33	32	46	47	46	39	22	7	38
Dator	4	5	10	6	4	8	4	1	0	0	5
Mobil	4	3	10	6	4	5	2	1	3	0	3
Mp3	1	1	3	2	0	1	1	0	0	0	1
Antal svar	862	791	97	171	214	724	288	317	213	79	1653

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2010

Radioapparaten tillhör annars i första hand den äldre gruppen liksom bilradion om vi undantar de allra äldsta. Det är intressant att se att bilradion har en större räckvidd än den traditionella radioapparaten bland dem som är yngre än 50 år.

Eftersom radioapparaten oftast står i hemmet blir radiolyssnandet den vägen ganska likartad mellan kvinnor och män. Däremot blir det tydligt att det är fler män som kör bil än kvinnor och det torde vara detta som gör skillnaden så stor när det gäller lyssnandet i bilradio. När det gäller personer med olika utbildningsbakgrund kan vi notera att de högutbildade har en högre grad av bilradiolyssnande än andra utbildningsgrupper.

Den fråga vi inledningsvis ställde oss var i vad mån preferensen för en viss plattform för radio är kopplad till vanan att ta del av en viss kanal. I tabell 6 redovisas vilka kanaler man lyssnar på i de olika plattformarna. Tabellen är gjord så att vi avgränsat oss till dem som tar del av radio på respektive plattform minst fem dagar i veckan och studerar vilka kanaler dessa väljer också minst fem dagar i veckan. Genom att ställa dessa höga krav på frekvens blir det möjligt för oss att göra det sannolikt att respektive plattform också används för just dessa kanaler.² En konsekvens av

avgränsningen är att andelarna för hur ofta man lyssnar blir högre än vi sett tidigare. Förklaringen är att vi nu utgår ifrån dem som lyssnar till minst någon radio minst fem gånger i veckan. Det är den publikens kanalval vi kan uttala oss om.

Tabell 6 Plattform och kanal: lyssnande på enskilda kanaler minst fem dagar i veckan bland dem som minst fem dagar i veckan lyssnar på radio via respektive plattform 2010 (procent)

Kanal	Radioapparat	Bilradio	Dator	Mobiltelefon
P1	26	17	30	34
P2	4	2	6	4
P3	7	9	13	12
P4	60	44	33	32
Rix FM	12	20	21	21
Mix Megapol	7	13	13	12
Lugna Favoriter	2	4	4	5
Rockklassiker	4	6	8	7
Närradio	4	3	2	1
Antal svar	797	254	76	56

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2010. Kolumnerna summerar inte till 100 procent på grund av dubbellyssnande.

En första iakttagelse är att kanalvalet är oväntat likartat på respektive plattform. P4 är på alla plattformar utom mobilen den mest avlyssnade kanalen. På mobilen ligger P1 högre och även på datorn har P1 en nästa lika stor räckvidd som P4. Vi kan tolka detta som att plattformen och kanalvalet båda påverkas av åldern. Av dem som lyssnar i radioapparat väljer majoriteten P4 och därefter P1 vilket följer av att de flesta lyssnar i radioapparat och att P4 och P1 är de mest avlyssnade kanalerna. När vi går över och tittar på de som lyssnar i bilradion ökar musikkanalerna sin andel, i bilradio lyssnar vi lika gärna på musik som på tal. I datorn tar musiken över och detta drabbar framför allt P4. I mobiltelefonen är det ganska jämt mellan tal och musik beroende på att P1 här är störst medan P4 tappar även här.

Men även om vi på detta sätt kan karaktärisera tal- och musikkkanaler på olika plattformar är mönstret ändå något oväntat. Den som möjligen förväntade sig att de kommersiella nätverken som framför när yngre skulle ligga betydligt högre i de ungas plattformar blir förvånad; visserligen är andelen lyssnare på dessa kanaler högre där än i den traditionella radioapparaten men man når inte upp till Sveriges Radios P1 och P3-kanaler. Bakom detta anas snarast att de som lyssnar på *radiokanaler* genom dator eller mobil är en grupp som prioriterar talkanaler, medan de yngre som lyssnar på detta sätt väljer att lyssna på annat än radio, exempelvis genom att ladda ner musik (spotify) eller genom att lyssna på YouTube eller andra sajter på nätet.

Min slutsats är att de nya teknikerna inte har ändrat den svenska radiopubliken kanalpreferenser. Den som möjligen trodde att nya teknik öppnade nya vägar för de kommersiella nätverken får inget stöd i resultaten från SOM-undersökningen 2010. Istället verkar det snarast vara Sveriges Radio som genom sin talkanal P1 vinner terräng i den nya tekniken, kanske främst sina nyhetssändningar. Även fortsatt råder stabilitet i svenskt radiolyssnande.

Stabilitet trots allt

Vad det är som kan förklara den stabilitet som framför allt präglar P1 men även P4? De kommersiella nätverken tog visserligen andelar från public serviceradion, men bara upp till en viss nivå och nästan bara från P3. De generationsanalyser som gjort, bland de som redovisas av Jakob Bjur i denna volym, pekar dessutom på att det som ofta beskrevs som Sveriges Radios "åldrande kanaler" verkar få påfyllning av nya generationer äldre. Inte heller har de nya plattformarna som tillkommit verkat påverka Sveriges Radio-kanalerna negativt. Visserligen spelar de nya tekniker fortsatt en begränsad roll men de har snarare blivit en ny väg till lyssnarna för särskilt P1.

Det svårt att svara på frågan vad som kan ligga bakom Sveriges Radios starka ställning inom svensk radio. Möjligen är det mycket stora förtroende som Sveriges Radio traditionellt åtnjuter bland svenskarna den viktigaste förklaringen. SR är i de flesta studier det svenska medieföretag som ligger högt i förtroende bland medborgarna (jfr Lennart Weibulls artikel om medieförtroende). Det är svårt för kommersiella nätverk att mäta sig med en sådan konkurrent och det starka varumärket verkar även kunna ge framgångar på andra plattformar än i den traditionella radioapparaten där det ursprungligen etablerades.

Noter

- ¹ Siffrorna i räckviddsundersökningarna brukar totalt sett ge högre siffror än vad vaneundersökningarna ger. I vaneundersökningarna tenderar människor övervärdera de kanaler man brukar lyssna på och undervärdera de kanaler man sporadiskt kommer i kontakt med (Gustafsson och Weibull 1992). I tabell 5 jämförs tre olika undersökningar gällande radiolyssnandet. Vår egen SOM-undersökning som är en postal enkätundersökning till ett urval av svenska befolkningen (Mediebarometern som är en telefonundersökning med ett urval mellan 9 och 79 frågor efter gårdagslyssnande liksom tns-sifo som mäter radiolyssnandet under olika perioder på året i åldersgruppen 9-79 år.)

Följande tabell redovisas utfallet för ett antal radiokanaler i tre olika undersökningar: tns-sifo avser räckvidd siffrorna avser hösten 2010), Mediebarometern bygger på gårdagslyssnande och den nationella SOM-undersökningen år 2010 frågar vad man brukar göra. Samtliga avser ett representativt urval baserat på hela befolkningen.

Kanal	TNS-Sifo	SOM	Mediebarometern
P1 i Sveriges Radio	13	13	12 (16)
P2 i Sveriges Radio	2	2	3 (3)
P3 i Sveriges Radio	11	4	11 (12)
P4 i Sveriges Radio	31	26	30 (32)
Mix Megapol	10	4	7 (7)
Rix FM	12	6	13 (12)

Anm: Mediebarometerns siffror inom parentes gäller svarspersonerna i åldern mellan 15 och 79 år.

TNS-Sifo och Mediebarometern ligger relativt lika. Även om frågetekniken avser både räckvidden en enskild dag, alltså hur stor andel som beräknas ta del av en viss kanal. Att SOM-mätning ligger lägre hänger samman att den avser vanan, här avgränsad till lyssnande minst fem dagar i veckan och andelen tar inte hänsyn till att en viss andel av dem som inte lyssnar regelbundet kommer att göra det en enskild dag. De kanaler där SOM-mätningen ligger nära de två andra mätningarna är sådana där vanelyssnarna utgör en stor andel och där tillskottet av sporadiska lyssnare är begränsat. SOM-data kan också transformeras till räckviddstal (jfr Jakob Bjurs artikel i denna volym och Nilsson, 2004).

- ² Det begränsade antalet personer som regelbundet använder Mp3-spelare för att lyssna på radio har gjort att denna teknik exkluderats ur analysen.

Referenser

- Gustafsson, Karl-Erik & Weibull, Lennart (1992) *Mått på medier*. Lund: Studentlitteratur.
- Hadenius, Stig, Weibull, Lennart, Wadbring, Ingela (2011) *Massmedier*. Stockholm: Ekerlids.
- Mediebarometern 2010* (2011). Nordicom-Sverige. Göteborgs universitet.
- Nilsson, Åsa (2004) Vanliga och mer ovanliga dagars medieanvändning. I Holmberg, S, Weibull, L (red) *Ju mer vi är tillsammans*. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Severinsson, Ronny, *Den nya medieframtid – TV via satellit och kabel*. Avdelningen för Masskommunikation. Göteborg 1987.
- Strid, Jan (1993) Radiolyssnandet i Göteborg 1993. I L.Nilsson *Västsverige i fokus*. SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Strid, Jan (2008) Radio i kris. I Holmberg, S, Weibull, L, (red) *Skilda Världar*. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Strid, Jan (2009) Radiolyssnande – både stabilitet och förändring. I Holmberg, S, Weibull, L (red) *Nordiskt Ljus*. SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- TNS-Sifo Radioundersökningar*. Rapport I 2011. Stockholm: TNS-Sifo.